

Hexagon

Hexagon is een spelsimulatie deelnemers actief zijn als bestuurders van een land, dat gekenmerkt wordt door een schaarste aan allerlei middelen, diensten en goederen. Deze bestuurders hebben vanuit hun functie op het nationale niveau, regionale niveau of lokale niveau verschillende bevoegdheden en mogelijkheden. Zij moeten beleid ontwikkelen waardoor er binnen het land een stabiele situatie ontstaat, waarin er voor iedereen voldoende voedsel, woningen, infrastructuur, diensten en gebruiksgoederen zijn.

Achtergrond

Hexagon¹ is in 1975 door prof. Richard D. Duke van de Universiteit van Michigan ontwikkeld voor de afdeling Sociale Wetenschappen van de UNESCO en voor het trainingsprogramma van de United Nations Environment Program voor de opleiding van managers van te ontwikkelen nederzettingen in de derde wereld. Hexagon werd voor het eerst gebruikt in mei 1976, als Inmiddels is Hexagon wijd verspreid en wordt het intensief gebruikt over de gehele wereld. Het spelbord, de spelobjecten en de handleiding voor de spelregels zijn meerdere malen bijgesteld op basis van de suggesties van vele deelnemers aan het spel.

Hexagon: doel, rollen en taken

In Hexagon wordt de verdelingsproblematiek in de derde wereld nagespeeld in een sterk vereenvoudigde omgeving. Centraal staat de toewijzing van schaarse middelen aan de noodlijdende bevolking in nederzettingen.

Het oorspronkelijke doel van Hexagon was om de gevoeligheid voor het doorzien van complexe verdelingsproblematiek te vergroten, en daarmee het inzicht

in de ontwikkeling van nederzettingen in de derde wereld. Centraal staat een hiërarchisch bestuurd land waar op verschillende niveaus beleid moet worden gemaakt. Deze hiërarchie vertoont grote overeenkomsten met gelaagde organisaties. Daardoor bleek Hexagon ook uitstekend in te zetten als hulpmiddel om deelnemers inzicht te verschaffen in besluitvormingsprocessen, in de manier waarop de communicatie binnen en tussen bestuursniveaus verloopt, en in de beleidsinformatie die noodzakelijk is voor een goede besluitvorming in gelaagde organisaties.

De vormgeving, het onderwerp waar iedereen zich iets bij voor kan stellen en het spelverloop maken Hexagon ook een geschikt instrument om belangstellenden inzicht te geven in wat spelsimulaties zijn en waarvoor ze ingezet kunnen worden.

In het land dat in Hexagon wordt gerepresenteerd zijn drie bestuursniveaus, die ook als zodanig gestalte hebben gekregen in het spelbord. Het bovenste spelbord geeft het nationaal niveau weer: de besturing van het land. Op het middelste spelbord bevindt zich het regionaal niveau, dat uit drie regio's bestaat. Het onderste spelbord representeert het lokale

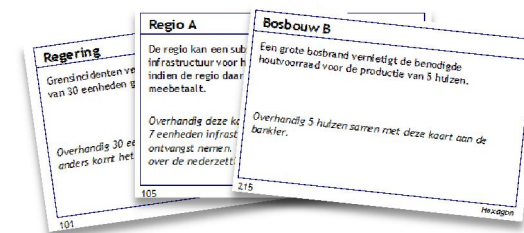
le niveau: twaalf nederzettingen waarvan er telkens vier tot één regio behoren. Op dit niveau leven de mensen en vindt de productie van goederen plaats onder bepaalde condities.

Er zijn verschillende typen nederzettingen; steden, landbouwgebieden, visserijgebieden, bosbouwgebied en mijnbouwgebied. In elk van deze nederzettingen wordt één van de goederen of hulpmiddelen geproduceerd waaraan de bevolking van het land behoefte heeft: voedsel, infrastructuur, huizen, diensten en gebruiksgoederen. Deze zijn vormgegeven in spelsymbolen als pionnen, spijkers, stenen et cetera. Door handel te drijven binnen en tussen nederzettingen

uit de verschillende regio's kan men proberen te komen tot een evenwichtige verdeling van goederen en diensten.

De bestuurders van het nationale niveau zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor de manier waarop het land bestuurd wordt, voor de aansturing van de andere bestuurders en voor de contacten met de rest van de wereld (de bank). De bestuurders van het regionale niveau dienen het geformuleerde beleid door te geven aan hun nederzettingen en middelen die hen zijn toegewezen onder de nederzettingen te verdelen. Daarnaast moeten zij de behoeften en wensen van de nederzettingen communiceren naar de nationale overheid.

Tijdens de uitvoering van hun taak als bestuurders, krijgen de deelnemers ook nog te maken met gebeurtenissen, waar zij direct op moeten reageren.

Na elk jaar wordt de balans opgemaakt. Voedseltekort op het lokaal niveau betekent sterfte van de bevolking, daarnaast zijn voedsel, diensten en gebruiksgoederen na ieder jaar verbruikt. Een deel van de huizen wordt verwijderd omdat zij onderhevig zijn aan slijtage, en een derde van de infrastructuur omdat energie verbruikt is.

Vervolgens is er gelegenheid om het verloop van het afgelopen jaar met de bestuurders te bespreken en om voornemens voor het volgende jaar te formuleren.

Debriefing

Na de laatste spelronde vindt er een nabespreking (debriefing) plaats. In deze debriefing worden de ervaringen van de deelnemers tijdens het spelen van de spelsimulatie besproken en teruggekoppeld naar de 'real life' situatie van die deelnemers: welke lessen

¹ Hexagon is een spelsimulatie van Multilogue, Ann Arbor Michigan USA. Samenspraak Advies beschikt over een licentie om Hexagon te gebruiken in workshops en trainingen.

kunnen uit de ervaringen van Hexagon worden getrokken voor de praktijk van alledag? Aangezien Hexagon zeer breed van opzet is, kan de nabespreking focussen op verschillende thema's:

- › hoe kan men als bestuurder te werk gaan in een situatie waar er een tekort is aan van alles; waar liggen de prioriteiten?
- › hoe verloopt de besluitvorming, waar liggen de initiatieven, wie maakt welke afwegingen, waar liggen de uiteindelijke beslissingen?
- › hoe verloopt de communicatie in een hiërarchische, gelaagde organisatie, zowel horizontaal als verticaal?
- › hoe kunnen bestuurders het beste de informatie, die van belang is voor hun besluitvorming, verkrijgen en gebruiken?

Praktische informatie

- › Het aantal deelnemers voor Hexagon kan variëren tussen 13 en 22 personen; het optimale aantal ligt bij 18 personen.
- › Hexagon wordt gespeeld in drie of meer ronden. Wanneer de nadruk ligt op het opheffen

van tekorten en het realiseren van een stabiele situatie in het land zijn vijf of meer ronden nodig.

Wil men de nadruk leggen op besluitvormings-

en communicatieprocessen dan volstaan door-gaans drie ronden.

- › De uitvoering van Hexagon in drie ronden, inclusief nabespreking, neemt zo'n 3,5 uur in beslag.
- › Voor het begeleiden van Hexagon is minimaal één ervaren spelleider nodig. Twee spelleiders is beter.

Contact

Samenspraak Advies - Nijmegen

e-mail info@samenspraakadvies.nl

website www.samenspraakadvies.nl

mobiel 06 44084477 / 06 23220606

Hexagon

Een conventionele
spelsimulatie over
besluitvorming in
complexe
beleidsproblemen

Samen
spraak
spel simulaties